

Історія України: погляд іноземних дослідників

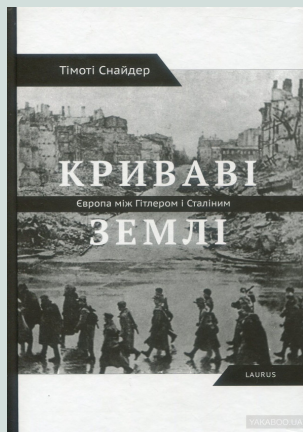
Протягом останнього десятиліття дедалі більше людей цікавляться історією України. Також дедалі більше вчених, не тільки українських, але й зарубіжних виявляють інтерес до минулого нашої держави.

Одним з найперших, хто звернув увагу на Східну Європу був видатний британський історик і публічний інтелектуал Тоні Джадт. Він вважав, що історія твориться не лише на Заході, а й на Сході, хоча на Заході це мало хто розуміє. Його учень не менш відомий історик Тімоті Снайдер вже давно й успішно адвокує Україну на міжнародній арені, а останнім часом фахово висвітлює російсько-українську війну на різних майданчиках.

Американська історикиня і журналістка Енн Епплбом, яка досліджувала комунізму і розвиток громадянського суспільства в Східній Європі, у 2017 р. видала книгу «Червоний голод. Війна Сталіна проти України», в якій описала історію Голодомору 1932-1933 років та події, що цьому передували.

Історія України є однією з центральних тем наукових досліджень видатного німецького вченого, дослідника етнічних меншин та національних рухів Андреаса Каппелера.

Більше про книги цих авторів читайте далі у нашому огляді.

1. И40001 94(4-11) С53 Снайдер, Т. Тімоті

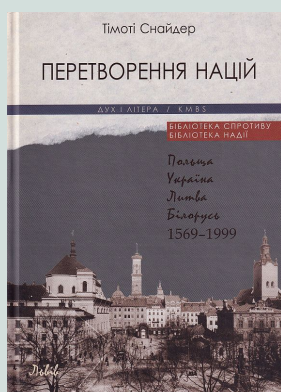
Криваві землі: Європа між Гітлером та Сталіном = Bloodlands. Europe between Hitler and Stalin / Т. Снайдер / пер. з англ. Б. Шавлов, О. Литоміна, В. Жбанков]. – К. : Лаурус, 2018. – 492 с. – 978-617-7313-27-3 ; бібліогр.: с. 399-433.

Тімоті Снайдер - професор історії та глобальних відносин в Єльському університеті, постійний співробітник Інституту гуманітарних досліджень у Відні. В центрі його наукових інтересів історія Східної Європи як переплетіння ідей і політик, а також феномен націоналізму. Автор десятка книжок, зокрема бестселерів «Про тиранію», «Наша недуга», «Шлях до несвободи», «Чорна земля», «Криваві землі». Його твори перекладені сорока мовами і отримали низку премій.

Книга **«Криваві землі»** описує трагічні події, які відбувались між 1933 та 1945 рр. на території від Центральної Польщі до Західної Росії: в Україні, Білорусі та в Балтійських державах. Тут в серці Європи в середині ХХ ст. нацистський та радянський режими вбили 14 млн людей. « Під час зміцнення націонал-соціалізму та сталінізму (1933 – 1938), спільної німецько-радянської окупації Польщі (1939 – 1941), а

потім німецько-радянської війни (1941 – 1945 в цьому регіоні відбувалось масове насилля у небачених в історії масштабах. Жертвами його стали євреї, білоруси, українці, поляки, росіяни та прибалтійські народи».

Дослідження американського вченого узагальнює найтрагічніші сторінки в історії Східної Європи. Попри чималу кількість спірних тверджень і дискусійних тез ця книжка є важливою для українців. Адже Україна на високому фаховому рівні вписана в європейську історію як одна з ключових територій.

2. 986169 63.3(4Пол) С53

Снайдер, Т.

Перетворення націй. Польща, Україна, Литва, Білорусь, 1569-1999 / Тімоті Снайдер ; [пер. з англ.: А. Котенко, О. Надтока]. – К. : Дух і Літера. – 464 с. – Бібліотека спротиву. Бібліотека надії.

У цій книзі Тімоті Снайдер досліджує феномен народження модерних націй. Книга починається з розгляду створення в XVI ст. Речі Посполитої – найбільшої держави ранньомодерної Європи. Наприкінці ж XX ст., яким і закінчується дане дослідження, землі колишньої Речі Посполитої поділили між собою держави, названі за націями: Польща, Україна, Литва та Білорусь. Відповідно до найпоширенішого на цей момент уявлення про національність, державні кордони мали охоплювати мовні спільноти. Яким чином з однієї ранньомодерної національної ідеї постали чотири модерні? Відповідь автора покликана привернути увагу як фахових істориків, так і людей, яким небайдужі питання власної ідентичності.

Снайдер підкреслює успіх сучасних лідерів Польщі, які поклали край багатовіковим війнам, завоюванням та етнічним чисткам, що переслідували цю частину світу. Його дослідження має велике значення для всіх, хто хоче зрозуміти процеси розпаду держав і націєтворення у світі".

3. 939493 63.3(4Укр) К20

Капеллер, А.

Мала історія України / А. Капеллер / Пер. з нім. О. Блащук. – К. : К.І.С., 2007. – 264 с. – Парал. тит. нем. – 50 грн. Андреас Капеллер «Мала історія України»

Андреас Капеллер - професор східноєвропейської історії Віденського університету, дійсний член Австрійської академії наук та іноземний член національної академії наук України

“Мала історія України” була написана на замовлення мюнхенського видання “Бек” і ставила за мету познайомити західноєвропейського читача з основними подіями української історії.

Для нашого читача це не просто посібник з історії – «погляд із зовні» дозволив по-новому розставити деякі акценти і висвітлити окремі проблеми. І хоча у «Передмові до українського видання» автор стверджує, що він дотримується українського історичного «гранд-нарративу», проте його концепція відрізняється від підходів української історіографії. Андреас Каппелер вписав в українську історію всі народи, які в різний час жили на її території, творили власну культуру і формували міжкультурний простір сучасної України. Відмова від етнічного підходу і поворот до багатоетнічної політичної нації, на думку автора має стати засобом для зміцнення молодшої української демократії.

Працю Андреаса Каппелера відзначає популярний стиль викладу і толерантність у висвітленні «болючих» тем української історії. Відомий український історик Ярослав Грицак назвав її однією з найкращих історій України.

4. 995714 94(477)“12/19” K20 Каппелер, А.

Нерівні брати. Українці та росіяни від середньовіччя до сучасності / Андреас Каппелер ; з нім. пер. Володимир Кам'янець. – [Чернівці] : Книги - XXI, 2018. – 320 с. – Бібліогр.: с. 286-306. Тит. арк.: укр., нім. – 90 грн. 80 к. «Нерівні брати»

Міф про росіян та українців як про «братні народи» вже давно спростований діями Росії, особливо сьогодні, коли наша країна є жертвою російської агресії. Брати так не поводяться, а якщо поводяться, то ніякі вони не брати.

Андреас Каппелер наводить аргументи на користь історичної асиметрії у стосунках двох народів. Вона дійшла апогею у XIX ст., коли Росія вважала «малоросів», як називали тоді офіційно українців, частиною «всеросійського» народу і заперечувала наявність у них самобутньої історії. Такий підхід досі зберігся в Росії, і доволі поширений на Заході. Андреас Каппелер протиставляє йому метод «перехресної» історії, який передбачає вивчення триваліших взаємин, трансферів, контактів і конфліктів між державами, суспільствами, націями й культурами. Автор зосереджує увагу на ранішніх епохах, коли історія України та Росії протікала «окремими річищами й Україна займала чільне місце на ментальній карті Європи».

5. Ф86556 341.485(477) Э72

Епллбом, Е.

Червоний голод. Війна Сталіна проти України / Енн Епллбом ; [пер.: Д. Маттінглі, О. Кисіль]. – К. : НREC PRESS, 2018. – 438 с. – Бібліогр. в прим.: с. 351-412, бібліогр.: с. 413-428. Тит. л.: укр., англ. – 282 грн. Енн Епллбом «Червоний голод. Війна Сталіна проти України»

Ця книга – спроба розказати про голод 1932-1933 на основі нових архівних матеріалів, нових свідчень, мемуарів, досліджень українських та зарубіжних науковців. Авторка доводить, що штучний голод в радянській Україні та репресії проти української інтелігенції на початку 1930-х стали складовими єдиного наміру Сталіна. Більшовицькі лідери добре пам'ятали, як майже втратили Україну в 1917-1920 роках. Коли з масовими виступами українських селян проти колективізації ця загроза виникла знову, комуністична влада вдалася до політики творення голоду, яка забрала життя майже чотирьох мільйонів людей. Проте, як зазначає Епллбом, в історичній перспективі Сталін програв війну проти України, котра врешті виборола незалежність. І хоча «Червоний голод» написано не у відповідь на сучасні події, розуміння причин, механізму та наслідків Голодомору можуть багато чого прояснити в нинішніх українсько-російських відносинах і трактуваннях спільного радянського минулого.

Відділ документів іноземними мовами

Запоріжжя, пр. Соборний, 142

061 787 53 59 zp.patnerbibl@gmail.com

<https://www.facebook.com/inozemnyZOUNB>